

**GUÍA PRÁCTICA
PARA
CONTRALORAS
Y CONTRALORES
SOCIALES**

**TRADUCIDO A LA
LENGUA: MIXE ALTA MEDIA,
AYUTLA**

**Traducción:
Lucia de Jesús Tomas**

Kutunk ejxyejtp y'ejxpajt

Tii mxëë _____

tii m'et xyëë _____

mää mnakyumatsy _____

Tii xëë tii po' ojts m'akjapyety. _____

Ejxpajt jëte'p mtanääjxampy _____

Tii xëë, tii po', tii jëmëjt ja mneky kyojy jëte'p mtanääxampy _____

Tii yē kutunkājtēn ējxyejtp txēējtp

Yā'āt jā'āy jap yē y'akkaajxt mää ja jā'āy tkājpxmukt tmatyäkmuiktēn, Pē'n te'n tyootkujkājtpēp ku yā'āt te'm tunk tu'ntēt, pujx käjp yē tkajxp tenytyäkp jēts t'ejxtēt, twetstēt tma'tyēt tii tunk y'aktunämp, nē'n ja tunk tsyopätä'āny jēts tiyety tunkpäätämp, nayte'n t'ejxtēt ku ja tunk ey tsuj tyä'ānt, nē'n ja meeny jēnkäap tyunä'āny jēts ja pujx käjp tajotkujkät ku ja kutunktējk tyunk ey tsuj tyä'nt jēts tkēyāktēt.

Ley Orgánica Municipal del Estado de Oaxaca,
artículo 126 octodecies.
Lineamientos para la integración, funcionamiento y
promoción de la Contraloría Social en el Estado de
Oaxaca, apartado cuarto.

Pën tëë kutunk ëjxyejtp m´akpëktä´äky yää m´aktu´ëpkkäjpxyá´ány tiyety mtunampy, pëney meët mnapyëtëkyá´ány, jëts ja mjënmäny x´aktukmuktët jëts te´n ja tunk tyu´yo´oty.

1 Mëj kutunk meët mnapyëtëkyá´ány

1

2 Amtoo aktëë ey pën xën yá´ät kutunk äjtën tyu´yo´oy, tiyety aktump jëts mäa ja pëtëjkë´ëny y´ak amtey.

2

3 mnëjxpx m´ayo´opy xë´n ja tunk tyu´yo´oy , mäa ja tiyäjtën y´akpiky jëts mäa ja pëtëkë´ëny y´ak amtey

3

4 M´ejxp tii jap tseptäkp mäa ja tunk tyu´yo´yën, tiyety ka e´y ka pääjtëp

4

5 Mjapyatp xë´n x´ijxy ja´tunk tyu´yo´oy.

5

6 Mtukmëto´op ja mëj kutunk xë´n ja tunk tyu´yo´oy

6

7 tenkojy ja tunk x´ejxt x´ayo´oty

7

8 Mkë´ëmpëjxpx jëts yajknääjx ja´ää ayuujk ti pën tyajotkujkajtypy kyatajotkujkajtypy.

8

9 Mnëjxpx ku ja tunk y´ak këyäkt jëts y´akkëëmpëkt.

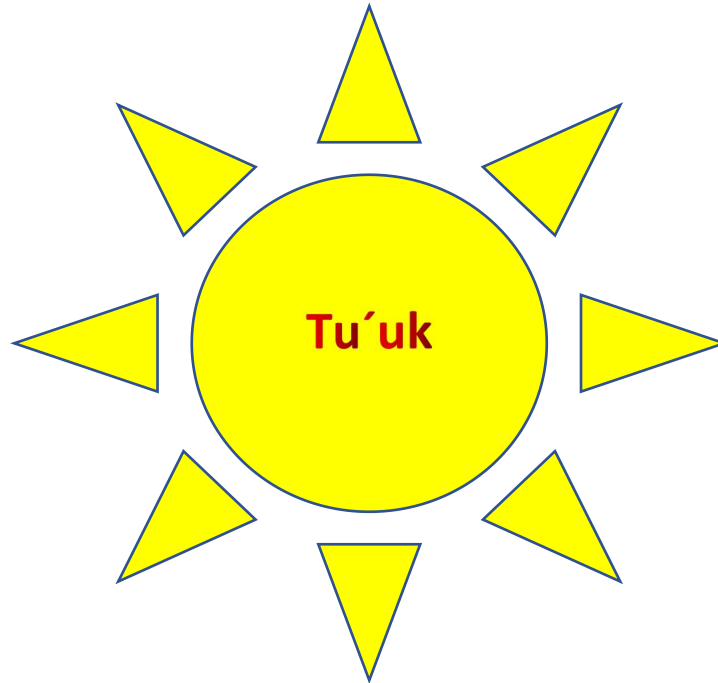
9

10 Mtukmëto´op ja pujx käjpx nëamuk nëakä´px xë´n ja tunk tëë tyu´yo´oy jëts në´n tsyopääty.

10

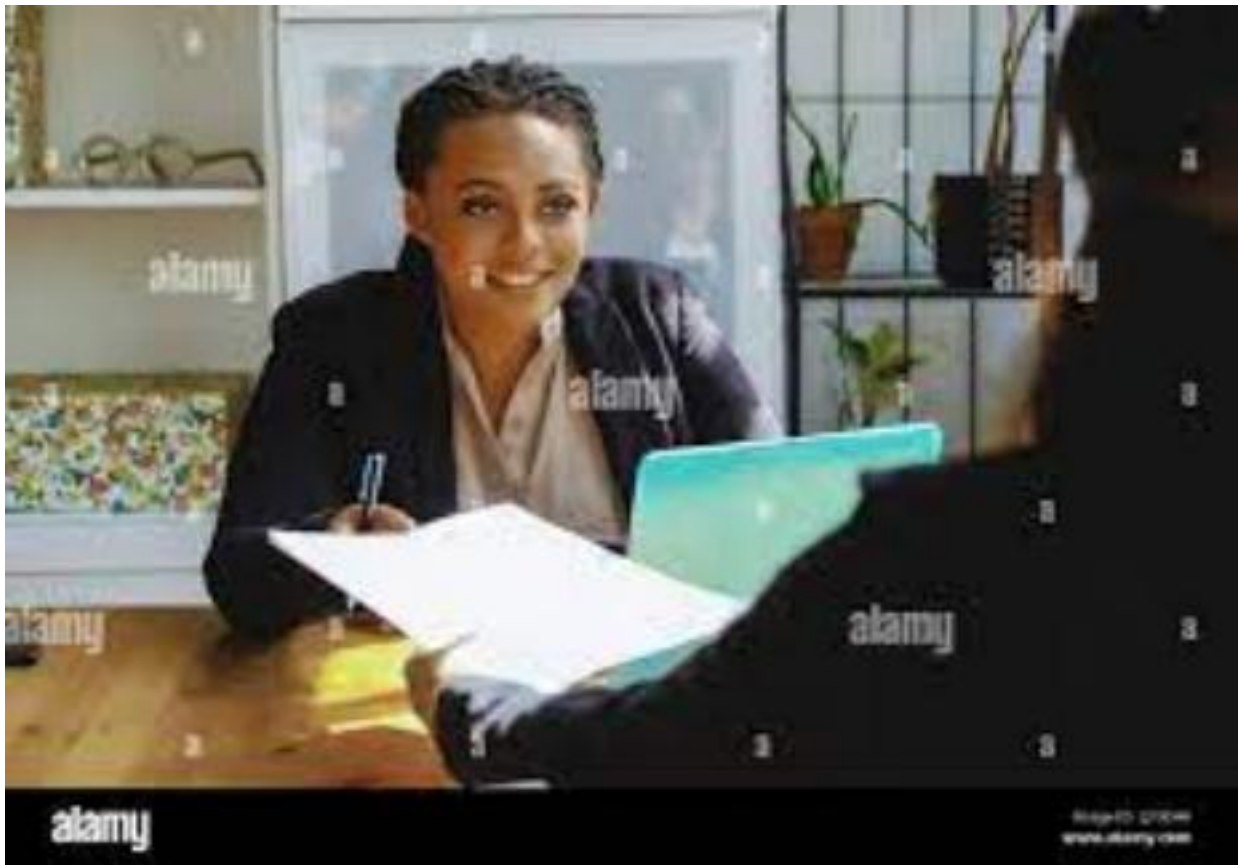
Ley Orgánica Municipal del Estado de Oaxaca,
artículo 126 octodecimos.
Lineamientos para la integración, funcionamiento y
promoción de la Contraloría Social en el Estado de
Oaxaca, apartado cuarto.

Mäj ja tu' nën jëte' p y' ak tu' ye' epy jakut unk ëxyejtp.

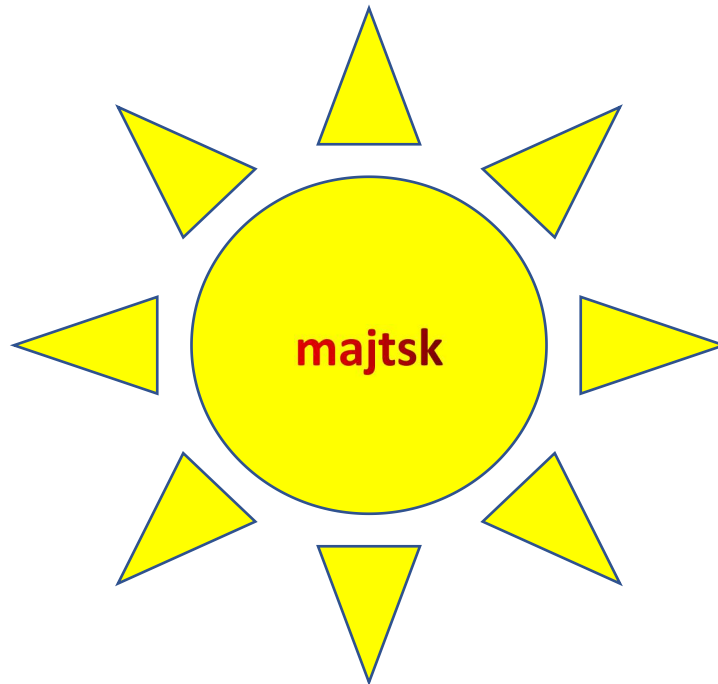

**Mkäjpxmuktëp, matyäkmuuktëp mëët ja mëj
kutunk jëts mnapyëtëkkëtët.**

ku ja kuntunk ëxyejtp y'akkajxkëëxt y'aktenytyäkëëxt mää ja käjpxmujk matyäkmuujk tyinyën mëët ja pujx käjp, nayte'n tää tnëjåw ja mëj kutunk jam wåjkwemp jëts tää ja mneky m'akmo'oy jëte'p mtanåjxypy, mëpääat ja tunk xjëpwåkkënët jëts ja kutunktëjk mëët xkäjpxmukt xmatyaåkmukt, x'ejxtët jëte'p tunk tu'yo'oyåmp jëts määtsoo tyu'yo'oyå'any.

Mäj k ja tu' nän jete' p y' ak tu' ye' epy ja kutunk exyejtp.

Amtoo aktëe ey pën xën yä'ät kutunk äjtën tyuyo'oy, tiyety aktump jëts mäa ja pëtëjkë'ëny y' ak amtey

Amtoo ja mëj kutunk nekyëjxp tii tunk tëe t'ak tu'yo'oty jete'pety ojts ja käjp tanëpëktäak jëts nayte'n ja kutunk m'atsoëmpettët nekyëjxp, tsä'äy jëts jënkiitsy ja neky mkë'mo'yä'äny.

Mäjk ja tu'nën jëte'p y'ak tu'ye'epy ja kutunk ëxyejtp.

mnëjkxp m'ayo'opy xë'n ja tunk tyu'yo'oy , mää ja tiijäjtën y'akpiky jëts mää ja pëtëké'ëny y'ak amtey

Ku ja mëj kutunk mtukmëtoët jëte'p tunk y'ak tuye'tyëp jëts x'aktso'ntä'äkt ja mtunk, x'ayo'oty x'anääjxt mäety ja tunk tyu'yo'oy, xën tso'nta'aky jëts mäpäät nyijkyxy, juun kyukëxyä'äny nayte'n x'ejxt juun ja meeny jënkäap jyä'tä'äny jëte'ep tunkpäätämp jëte'p ja jëntsëntëjk kyajxtëp jam wäjkwemp jëts xnëjåwët ku ka'pxy tyu'yo'oy tam ja kutunktëjk tanëpëktääkën, jëts nayte'n mjaapyatp mää ka'pxy tyu'yo'oy mää kä'pxy kyatu'yo'oy.

Mäjk ja tu'nën jëte'p y'ak tu'ye'epy ja kutunk ëxyejtp.

M'ejxp tii jap tseptäkp mää ja tunk tyu'yo'yën, tiyety ka e'y ka pääjtëp.

Ku x'ejxt ku jap tee kya ey kya päät m'ak pëtë'ëkp tu'uk neky jëts ja mëj kutunk xkëmo'oty jëts tnëjåwët, nayte'n m'ejxp mää ja tunk jap myä'ät jëts neky tu'uk x'ak eyët jëts xkëmo'oty ja kutunktëjk jam wäjkwemp jëts nayte'n tnëjåwëtët.

10 Acciones de contraloría social.

Mäjk ja tu'nën jëte'p y'ak tu'ye'epy ja kutunk ëxyejtp.

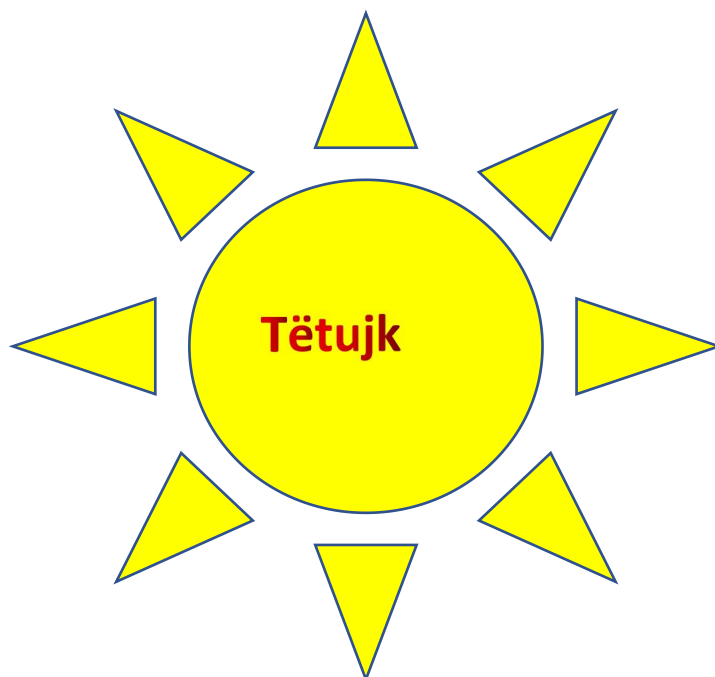
Mjapyatp xë'n x'ijxy ja tunk tyu'yo'oy.

Xënety ja tunk jap tëë x'ijxy tu'uk tu'uk , jëte'p ja mëj kutunk neky m'këmoojyëp jëts xën mejts ja tunk tëë x'ijxy nayte'n ja mneky x'ak eyët jëts x'akonmukt mëët ja kutunk nyeky, jëts ja neky jatu'uk x'akkojë'ëkt ku ja tunk tëë y'apääjtëkyiixy jëts xtsä'äty jëts xjënkeetst, ja' ja käjp mtu' knëjäwëp.

10 Acciones de contraloría social.

Mäjk ja tu'nën jëte'p y'ak tu'ye'epy ja kutunk ëxyejtp.

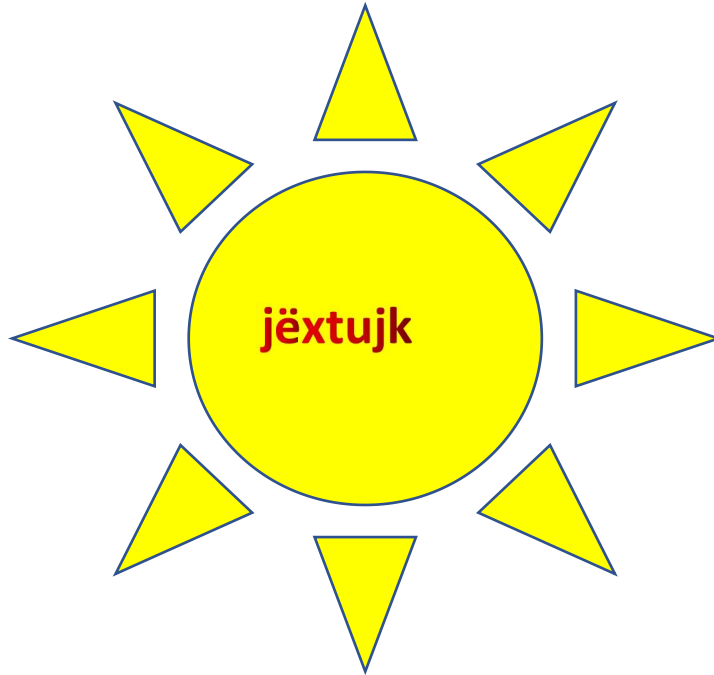

**Mtukmëto'op ja mëj kutunk xë'n ja tunk tyu'yo'oy,
xën x'ijxy jëts m'akkojë'ëkp ja neky.**

**Ku ja neky x'akkojë'ëkt jam x'aknëjkxt wäjkwemp mää
kojpkën jëts xkë'mo'oty, kutëkëëk po'ety ja'neky
y'akpëtë'kt jëts tnëjawëtët xën ja tunk tyu'yo'oy.**

10 Acciones de contraloría social.

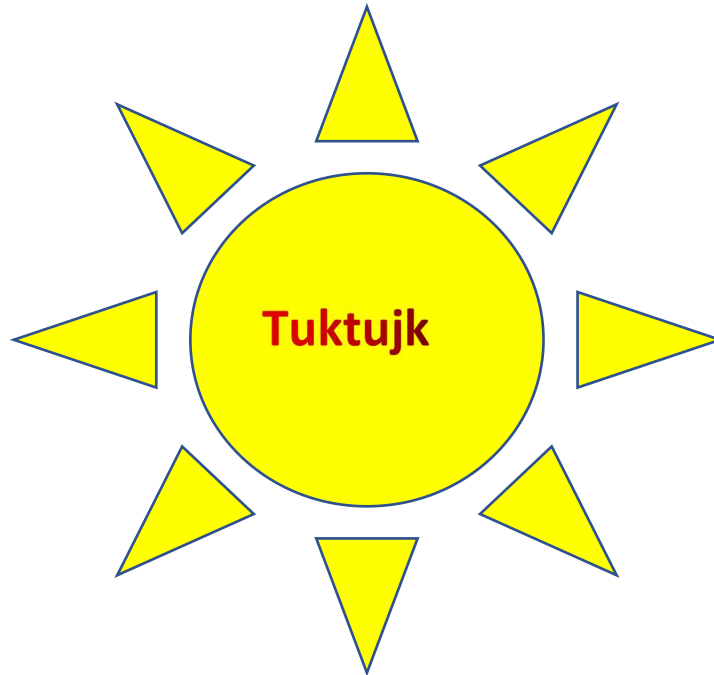
Mäjk ja tu'nën jëte'p y'ak tu'ye'epy ja kutunk ëxyejtp.

tenkojy ja tunk x'ejxt x'ayo'oty

Ku x'ejxt ku ja tunk ey kyatu'yo'oy mjaapyatp jëts ja kutunktëjk xtukmëto'ot jëts t'ak aeyët, jëts atukoojk x'ekt pën tëë ka'pxy tyany, pën kät ja m'ää m'ayuujk y'akpatiny m'akpëtë'ëp ja neky jatukoojk jëts ja kojy xtukmëto'ot jam wäjkwemp.

Mäjk ja tu´nën jëte´p y´ak tu´ye´epy ja kutunk ëxyejtp.

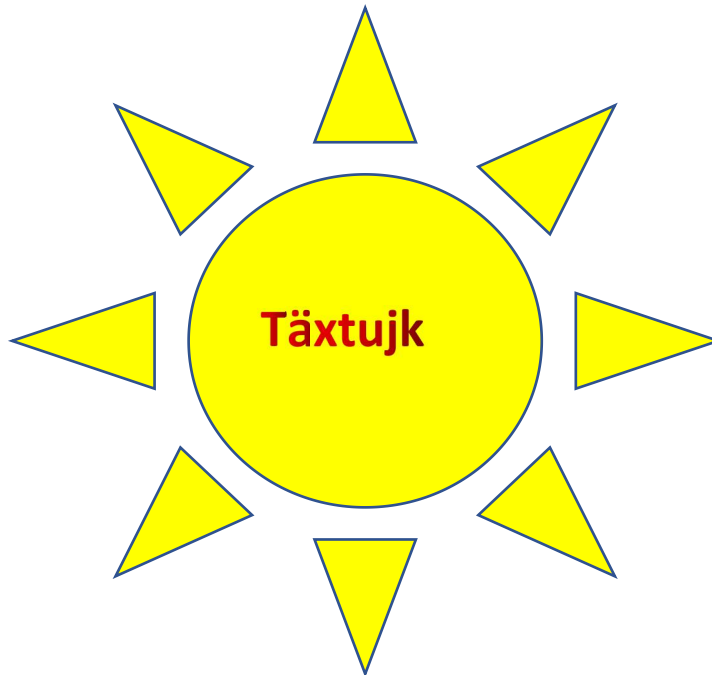

Mkë´ëmpëjqp jëts m´ajknääjx ja ää ayuujk ti pën tyajotkujkajtypy kyatajotkujkajtypy

Pën jap ja tunk pën tkaey y´ixy tkaeyää pätmëtoo jëts japyat tii ää tii ayuujk yäjktëp, jëts ja jëntsëntëjk xtukmëto´ot.

10 Acciones de contraloría social.

Mäjk ja tu'nën jëte'p y'ak tu'ye'epy ja kutunk ëxyejtp.

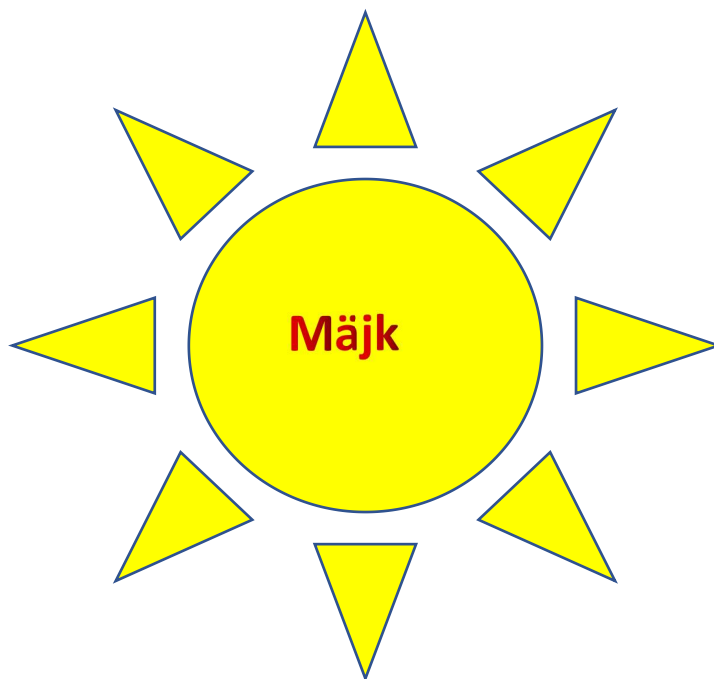
Mnëjqp ku ja tunk y'ak këyäkt jëts y'akkëëmpëkt.

Ku ja mëj kutunk ja tunk tkëyäkkänët jam ten m'et jëts x'ejxt xnëjäwët ku tëë ja tunk y'apäät jëts ja jemy kytunk tkë'ëmpëkt jëts te'n y'aknëjäwët ku tëë ja tunk tsuj y'apäät.

10 Acciones de contraloría social.

Mäjk ja tu'nën jëte'p y'ak tu'ye'epy ja kutunk ëxyejtp.

**Mtukmëto'op ja pujx käjp nëamuk nëakä'px xën ja
tunk tëë tyu'yo'oy jëts në'n tsyopääty.**

**Tukmëtoo ja pujx käjp pën ojts mkeejxy mtenytyä'äky, xën
ja tunk tëë tyany jëts në'n tsyopääty.**

Traducción: Lucía de Jesús Tomás

PVBS que apoya a la formación indígena MIB.